

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
18Гж1 бр. 2385/18
21.09.2018. године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија: Иване Рађеновић, председника већа, Данијеле Божовић и Ксеније Џомбић, чланова већа, у правној ствари тужиоца М.М. из села, кога заступа пуномоћник адв. Раденко Миладиновић из, против тужене Републике Србије - Министарство одбране ВП 4989 Куршумлија, коју заступа Војно правобранилаштво – Одељење у Нишу, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Нишу 10П1 бр. 3174/16 од 24.02.2017. године, исправљене решењем тог суда 10П1 бр. 3174/16 од 31.07.2018. године, у седници већа одржаној дана 21.09.2018. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Нишу 10П1 бр. 3174/16 од 24.02.2017. године, исправљена решењем тог суда 10П1 бр. 3174/16 од 31.07.2018. године, у усвајајућем делу става првог изреке, тако што се тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена Република Србија - Министарство одбране ВП 4989 Куршумлија обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете исплати за претрпљене физичке болове износ од 50.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 20.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности износ од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.02.2017. године, као дана пресуђења па до коначне исплате, **одбија као неоснован.**

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 24.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду парничних трошкова другостепеног поступка на име састава одговора на жалбу.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: за претрпљене физичке болове исплати износ од 50.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 20.000,00 динара и за душевне болове због умањења опште животне активности износ од 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 10.15.2015. године као дана пресуђења, па до коначне исплате, док је за веће износе од доуђених а до траженог износа од 150.000,00 динара за претрпљене физичке болове, до траженог износа од 100.000,00 динара за претрпљени страх и до траженог износа од 300.000,00 динара на име умањења опште животне активности, тужбени захтев одбијен као неоснован.

Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 108.822,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до коначне исплате, у року од 8 дана по пријему пресуде, под претњом принудног извршења.

Решењем Основног суда у Нишу 10П1 бр. 3174/16 од 31.07.2016. године исправљена је пресуда Основног суда у Нишу 10 П1 бр. 3174/16 од 24.02.2017. године тако што је у ставу један изреке уместо датума пресуђења „10.11.2015. године“ означен датум „24.02.2017. године“, док је у осталом делу пресуда остала неизмењена.

Против наведене пресуде благовремено је жалбу изјавила тужена, побијајући је у усвајајућем делу, из свих законских разлога предвиђених одредбомчл. 373. ЗПП, са предлогом да другостепени суд исту преиначи и одбије тужбени захтев тужиоца у

целини или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Поднеском од 20.06.2017. године тужилац је поднео одговор на жалбу тужене. Трошкове је тражио.

Испитујући побијану пресуду сходно чл. 386. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр 72/11 и 55/14), Апелациони суд је нашао:

Жалба је основана.

У поступку пред првостепеним судом и побијаној пресуди нема битних повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд пази по службеној дужности, нити повреде из тач. 12 исте одредбе на коју се жалбо указује, јер побијана пресуда садржи јасне и довољне разлоге.

У поступку је утврђено да је тужилац као професионални војник био у радном односу код тужене, те да је дана 04.04.2012. године око 11.20 часова у касарни у Куршумлији при повратку са одбојкашке утакмице предвиђене планом о програмом спортског првенства задобио повреду лигамената десног скочног зглоба тако што је приликом кретања ка терену за фудбал, при разговору са старешином Д. С., необративши пажњу на степеник испред себе, нагазио ивицу степеника и пао што је имало за последицу извртање десног скочног зглоба, након чега му је указана помоћ у ГА у Куршумлији и упућен у ЗЦ Прокупље и Војну болницу ради наставка лечења. О насталој повреди сачињен је извештај о повреди на раду бр. 19-3 од 09.04.2012. године и издато уверење о околностима под којима је наступила повреда бр. 1-2357 од 15.05.2012. године.

Вештачењем од стране вештака медицинске струке од 08.10.2015. године утврђено је да је тужилац критичном приликом задобио тешку телесну повреду у виду нагњечења предела десног скочног зглоба које је било манифестовано уганућем скочног зглоба, преломом спољњег глежња десног стопала и оштећењем у виду мањег расцепа хрскавичавог омотача на горњој зглобној површини скочне кости којом се она зглобљава са зглобном површином десне голењаче. Тужилац је у време задобијања

саме повреде трпео физичке болове јаког интензитета који су као такви постојали у време повређивања и до доласка лекару и пружања стручне медицинске помоћи, као и у наредних 2-3 дана, док је у даљем току активног лечења у свеукупном трајању од три месеца трпео честе физичке болове лаког и повремене физичке болове средњег интензитета и краћег трајања. Природа, локализација и обимност задобијене повреде, као и околности самог повређивања изазавали су код тужиоца страх јаког интензитета у време повређивања, који је као такав, у свом примарном облику, могао потрајати највише неколико минута. Од повређивања до доласка лекару и за све време активног лечења у свеукупном трајању од три месеца и два дана тужилац је осећао секундарни страх у квалитету забринутости и стрепње за коначан исход повређивања. С обзиром на природу и израженост трајно насталих последица повреде десног скочног зглоба, тужилац ће све оне животне активности које су везане за дуже стајање и ходање, нарочито по неравном терену, чучање, покушаје трчања и било каква тежа физичка оптерећења ограничено и тегобно обављати, са улагањем одређених напора и трпљењем субјективних и објективних тегоба које ће се углавном само тада и јављати, па је вештак мишљења да код тужиоца постоји трајно умањење опште животне активности у једном лакој степену у условима када се то описно утврђује и градуише као лак, лакши и најлакши степен умањења, у процентима оријентационо изражено око 20% због чега он честоумерено и лако душевно пати.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвајио тужбени захтев тужиоца и одлучио као у ставу један изреке побијане пресуде, налазећи да је тужена одговорна за насталу штету, због повреде тужиоца приликом обављања редовних и обавезних радних активности, у смислу одредбе чл. 173 и 174. ЗОО, оценивши да нема разлога за искључење одговорности тужене, нити примени принципа подељене одговорности сходно одредби чл. 192. ЗОО. Међутим, услед погрешне примене материјалног права првостепени суд је извео погрешан закључак о основаности тужбеног захтева тужиоца, због чега је првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев одбијен као неоснован.

Закон о раду прописује, у одредби чл. 164, ако запослени претрпи повреду на раду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом.

Одредбом чл. 154. ст. 1. Закона о облигационим односима је прописано ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, док је одредбом чл. 158. истог закона прописано, да кривица постоји када је штетник проузроковао штету намерно или непажњом.

Штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете, у смилсу чл. 173. ЗОО, док је одредбом чл. 174. истог закона прописано да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговора лице које се њом бави.

Одредбом чл. 177. ст. 2.ЗОО, прописано је да се ималац ствари ослобађа одговорности и ако докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеника или трећег лица, коју он није могао предвидети и чије последице није могао избећи или отклонити.

Из изнетог следи да због повреде на раду запослени може остварити накнаду штете, ако постоји основ одговорности и услови одговорности и ако не постоје разлози за искључење одговорности туженог послодавца. У конкретној чињеничној ситуацији тужилац је био у радном односу код тужене када је повређен за време рада. Међутим, основано се жалбом тужене указује на околност да је до повређивања тужиоца у овом случају дошло услед његовог неопрезног и непажљивог поступања, те да нема основа за одговорност тужене.

И по оцени овог суда, погрешно је првостепени суд ценио у контексту изведене доказе да постоји и основ и услов одговорности тужене, у погледу каузалне везе између узрока и последице (чињења или нечињења) тужене и повреде коју је тужилац задобио, па самим тим и постојање претпоставке за одговорност тужене за насталу штету, сходно цитираним одредбама Закона о облигационим односима. Из тих разлога не може се прихватити закључак првостепеног суда о постојању узрочно-последичне везе између критичног догађаја и штетне последице, која би повлачила одговорност тужене по принципу објективне одговорности. Ово из разлога што у овој ситуацији делатност

тужене није била узрок штете, већ је штета настала искључивом радњом тужиоца.

Наиме, у поступку је утврђено да је до повреде тужиоца дошло приликом његовог кретања са једног до другог терена тј. писте у касарни у Куршумлији, при преласку преко једног степеника, тако што је тужилац нагазио на ивицу тог степеника и изврнуо ногу, што је за последицу имало задобијање предметне повреде. И сам тужилац је у свом исказу навео да је критичном приликом разговарао са Дамиром Стојмировићем и да није обратио пажњу на степеник испред себе и да га није видео, те да је то био један једини степеник а све остало равна површина.

С обзиром на изнето, а имајући у виду стање у списима предмета, посебно садржину тужиочевих исказа, узрок предметне штете проистекле из штетног догађаја, јесу искључиво радње тужиоца које тужени послодавац није могао предвидети и чије штетне последице није могао избећи или отклонити. У конкретном случају, тужилац није показао потребан степен пажње при кретању и преласку преко степеника, којом приликом је нагазио на ивицу истог и изврнуо ногу, јер је при том кретању у ходу разговарао са Д.С. неумеравајући поглед и потребну пажњу на површину испред себе и путању којом се креће (јер и сам износи чињеницу да није видео предметни степеник), из ког разлога тужилац није ни извршио добру процену удаљености, висине и „газне површине“ тог степеника, а имајући у виду да му је морао бити познат терен којим се креће, као и физичке прилике на истом, јер је и сам навео да је у служби код тужене у ВП 4989 Куршумлија у касарни у Куршумлији у улици 4. јули бб почев од 04.01.2010. године и да су спортске активности (самим тим и играње одбојке и фудбала) редовне активности које тужена организује, па су тужиоцу несумњиво биле познате прилике и објекти у кругу касарне, па и постојање и локација критичног степеника, у којим околностима је искључиво одсуство тужиочеве потребне пажње довело до његовог повређивања на предњи начин. Очигледно је, што произилази и из исказа самог тужиоца - да није видео степеник, да критичном приликом фокус његове пажње није био усмерен на властито кретање, јер да је гледао у путању испред себе свакако би видео тај степеник, тим пре што је морао очекивати постојање истог на том делу писте, управо из разлога што је професионални војник са распредом у тој касарни почев од јануара 2010. године, на који начин је тужилац створио ризик за настанак предметне штете.

Осим тога, тужилац је био дужан да се пажљиво понаша за све време обављања спортских активности, па и приликом кретања и преласка са једног на други спортски терен, што подразумева свест о путањи кретања, препрекама и позицији тела при кретању, а самим тим и свих опасности и ризика који могу угрозити његово безбедно кретање, тим пре што се ради о великој равној површини (писти) са једним јединим степеником, у којим околностима је уобичајено исказати појачану пажњу и опрез приликом преласка преко истог, коју пажњу тужилац није показао критичном приликом. Са друге стране, у датим околностима, тужена није могла предвидети такво понашање тужиоца, односно избећи нити отклонити овакву радњу тужиоца, који је непоступањем са степеном пажње разумне и пажљиве особе проузроковао своје повређивање.

У вези са изнетим, погрешан је закључак првостепеног суда да је критичном приликом тужилац био изложен повећаним физичким напорима који нису уобичајени, те да је као последица физичког и психичког премора дошло до незгоде коју би тужилац свакако избегао у редовном току ствари. Напротив, тужилац је професионални припадник Војске Србије и изложеност повећаним физичким напорима је управо уобичајена и редовна у том случају, јер је у питању лице чији професионални позив и природа њиховог ангажовања, у оквиру обављања војних дужности, подразумева одговарајући ниво физичке спремности, из којих разлога су за ову категорију лица повећани физички напори у процесу стварања и одржавања потребне физичке кондиције и спремности управо уобичајени и очекивани. Имајући у виду изнето, при опште познатој чињеници да је одбојка спорт који сам по себи не захтева непрекидно, континуирано и у високој мери интензивно физичко оптерећење, да се у конкретном случају не ради о такмичењу професионалних спортиста, не може се прихватити становиште првостепеног суда да тужиочево двочасовно играње одбојке, са подразумеваном физичком кондицијом и спремношћу професионалног војника, може условити такав физички и психички премор тужиоца да би се у контексту настале незгоде тумачио у корист постојања узрочне везе између радње послодавца и настале штете.

Имајући у виду да је предметна штета настала искључиво радњама тужиоца

проистеклих из његове непажње, које тужени није могао предвидети и чије последице није могао избећи или отклонити, Апелациони суд је закључио да у конкретном случају не постоји одговорност туженог послодавца, у смислу чл. 177. ст. 2. ЗОО, због чега је ожалбену пресуду преиначио и одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Како је првостепена пресуда преиначена, Апелациони суд је применом одредбе члана 165. ст. 2. ЗПП одлучио о трошковима целог парничног поступка, па имајући у виду да тужилац није успео у овом спору, то је овај суд применом одредби из члана 153. ст. 1. и чл. 154. ЗПП туженом досудио трошкове поступка који су били потребни за вођење ове парнице, а према опредељеном захтеву туженог из приложених поднесака, и то: за састав одговора на тужбу и једног обртазложеног поднеска (од 03.11.2015. године), на име заступања на једном одржаном рочишту износ од 7.500,00 динара (10.11.2015. године) и једном неодржаном рочишту (01.10.2015. године) износ од 4.500,00 динара, што све укупно износи 24.000,00 динара. Наведене трошкове парничног поступка суд је туженој досудио као стварне и нужне, у складу са важећом адвокатском и судском тарифом, а у границама постављеног захтева за накнаду трошкова поступка.

У жалбеном поступку тужилац је истакао захтев за накнаду трошкова одговора на жалбу. Овај суд налази да захтев није основан с обзиром на то да се не ради о нужним трошковима, јер су у одговору на жалбу изнети наводи који су истицани и цењени пред првостепеним судом, па је сходно чл. 165 и чл. 154 ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде.

Из изнетих разлога, сходно одредби чл. 394. ст. 1. тач. 3 и 4. и чл. 401. ст. 1. тач. 3. ЗПП, одлучено је као у ставу један и два изреке.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 21.09.2018. године, 18Гж1 бр. 2385/18

**Записничар
Дамјан Мирчић**

**Председник већа-судија
Ивана Рађеновић**